

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 17/2012-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. januára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. M. K., správcu konkurznej podstaty úpadcu D. B., štátny podnik v likvidácii, B., zastúpenej advokátkou JUDr. Ing. A. V., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6 Co 156/2011 z 30. júna 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. M. K. **o d m i e t a** z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. októbra 2011 doručená sťažnosť (doplnená podaním z 11. novembra 2011) JUDr. M. K., správcu konkurznej podstaty úpadcu D. B., štátny podnik v likvidácii, B. (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu

ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“, v citáciách aj „porušovateľ“) sp. zn. 6 Co 156/2011 z 30. júna 2011 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa návrhom na začatie konania proti odporcovi Slovenskej republiky – M. (ďalej len „odporca), ktoré bolo vedené Okresným súdom Topoľčany (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 5 C 119/2010, domáhala určenia vlastníckeho práva k pozemkovej nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území obce T. Ku skutkovému stavu predmetného sporu v podstatnom uviedla:

„Sťažovateľ ako správca konkurznej podstaty úpadcu D., štátny podnik v likvidácii počas vykonávania svojej funkcie zistil, že nehnuteľnosť, ktorá bola pôvodne evidovaná vo vlastníctve úpadcu, je zaevidovaná ako vlastníctvo odporcu, pričom nemal vedomosť o právnom dôvode, ktorý by odôvodňoval zmenu vlastníckeho práva úpadcu... Listom zo dňa 05. 05. 2010 vyzval odporcu k súčinnosti a to k poskytnutiu vyjadrenia ohľadom zmeny vlastníckych vzťahov k nehnuteľnosti z úpadcu na odporcu, ako aj k zdržaniu sa akéhokoľvek nakladania s uvedenou nehnuteľnosťou. Odporca bol v liste vyzvaný na poskytnutie súčinnosti bez zbytočného odkladu... Následne medzi sťažovateľom a odporcom prebiehala komunikácia, v ktorej odporca priznal svoje pochybenie pri zisťovaní vlastníka dotknutej nehnuteľnosti a následných úkonoch a snažil sa vzniknutú situáciu riešiť. Výsledkom rokovaní medzi sťažovateľom a odporcom bolo uzavretie dohody o urovnaní, v ktorej odporca uznal, že nie je vlastníkom ani správcom spornej nehnuteľnosti a že nikdy nebol ani nemohol byť jej vlastníkom. Na základe tejto dohody bol návrh na začatie konania o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti dňa 28. 04. 2011 vzatý späť... Na základe späťvzatia návrhu bolo Uznesením Okresného súdu... zo dňa 05. 05. 2011 konanie zastavené a odporca bol zaviazaný zaplatiť sťažovateľovi ako navrhovateľovi náhradu trov konania vo výške 450,34 EUR... Odporca podal voči vyššie uvedenému uzneseniu odvolanie v časti trov konania... O odvolaní rozhodol porušovateľ Uznesením zo dňa 30. 06. 2011... a to tak, že Uznesenie zo dňa 05. 05. 2011... v napadnutej časti týkajúcej sa trov konania zmenil a sťažovateľovi ako navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

Porušovateľ svoje rozhodnutie odôvodnil argumentáciou, že sťažovateľ ako navrhovateľ nedal možnosť odporcovi vyjadriť sa k výzve zo dňa 05. 05. 2011 a žalobu

o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti podal predčasne a neodôvodnene. Porušovateľ sa tak úplne stotožnil s názorom odporcu v odvolaní.“

3. Sťažovateľka v sťažnosti svoje námietky proti rozhodnutiu krajského súdu formulovala v podstatnom takto:

„... sťažovateľ dôrazne odmieta závery porušovateľa v odôvodnení jeho rozhodnutia o tom, že podanie žaloby zo strany sťažovateľa bolo predčasné. Zdôrazňujeme, že celá situácia okolo nehnuteľnosti bola veľmi nejasná a teda sťažovateľ nemohol pripustiť, aby odporca mal naďalej možnosť previesť pozemok na inú osobu, čím by sa opäť sťažilo domáhanie sa práv úpadcu.“

4. Podľa názoru sťažovateľky *„na rozhodnutie porušovateľa o náhrade trov konania podľa § 146 ods. 2 prvá veta OSP neboli dané podmienky a porušovateľ tak rozhodol v rozpore so zákonom, čím zároveň porušil aj ústavné právo sťažovateľov na súdnu a inú právnu ochranu“*.

5. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„I. Uznesením Krajského súdu... v konaní č. 6 Co/156/2011, v časti o nepriznaní náhrady trov konania sťažovateľovi, bolo porušené ústavné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

II. Uznesenie Krajského súdu... zo dňa 30. 06. 2011 č. k. 6 Co/156/2011 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

III. Ústavný súd priznáva sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 306,34 EUR...“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti, alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

8. Sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Co 156/2011 z 30. júna 2011. Jej podstatná argumentácia spočívala (bod 3) v nesprávnom právnom posúdení miery jej (spolu)zavinenia na zastavení súdneho konania a následne nesprávnej aplikácii ustanovenia „§ 146 ods. 2 prvá veta OSP“ (pozri tiež bod 4) pri rozhodovaní o náhrade trov konania.

9. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. sp. zn. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

10. Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu (a tiež právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd – ďalej len „dohovor“) zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Tohto základného práva (podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa možno domáhať v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími zákonmi (napr. III. ÚS 124/04). Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy (a taktiež aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) neznamena právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len víťazstvo v súdnom spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

11. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia sp. zn. 6 Co 156/2011 z 30. júna 2011 po oboznámení výsledku prvostupňového konania, odvolacej argumentácie odporkyne a stanovisku sťažovateľky k nej v podstatnom uviedol:

„Krajský súd... preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa, konanie, ktoré mu predchádzalo, a odvolanie odporcu... bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie odporkyne je dôvodné, a preto uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil podľa § 220 OSP tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

Podľa § 146 ods. 1 písm. c) OSP žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Podľa § 146 ods. 2 prvá veta OSP ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Podľa druhej vety § 146 ods. 2 OSP ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

V prípade zastavenia konania sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania vo všeobecnosti postupuje podľa § 146 ods. 1 OSP, teda žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania. Z tohto ustanovenia však zákon pripúšťa aj dve výnimky, ktoré sa nachádzajú v ustanovení § 146 ods. 2 OSP. Súd pri rozhodovaní o trovách zastaveného konania musí najprv posúdiť, či nie sú splnené zákonné podmienky pre použitie § 146 ods. 2 OSP, teda či sa nejedná o niektorú zo spomínaných výnimiek, a len v prípade,

že tomu tak nie je, rozhodne o trovách zastaveného konania podľa § 146 ods. 1 OSP. Ustanovenie § 146 ods. 2 prvá veta OSP predpokladá zavinenie niektorého z účastníkov konania na zastavení konania, toto zavinenie môže byť na strane žalobcu aj žalovaného. Vždy bude zavinenie na strane žalobcu, a teda aj povinnosť uhradiť vzniknuté trovy konania, ak dôvodom na zastavenie konania bolo späťvzatie návrhu a súčasne nejde o situáciu, ktorú predpokladá § 146 ods. 2 druhá veta OSP, teda že späťvzatie návrhu, ktorý bol podaný dôvodne, by bolo spôsobené správaním odporcu. Ak by späťvzatie návrhu bolo spôsobené správaním odporcu, napríklad odporca by plnil navrhovateľovi po podaní žaloby, bol by povinný uhradiť trovy konania odporca podľa § 146 ods. 2 druhá veta.

Po preskúmaní predloženého spisového materiálu odvolací súd zistil, že rozhodnutie súdu prvého stupňa o trovách konania tak, že odporkyňu zaviazal na ich zaplatenie navrhovateľke, nie je správne. Podľa zhodných vyjadrení účastníkov konania navrhovateľka zaslala odporkyni list zo dňa 5. 5. 2010, ktorým ju žiadala o súčinnosť spočívajúcu v zdržaní sa nakladania s nehnuteľnosťami, ktoré boli predmetom sporu. Podľa vyjadrení odporkyne výzva navrhovateľky jej bola doručená 12. 5. 2010, odporkyňa obratom reagovala listom zo dňa 17. 5. 2010, v ktorom okrem iného uviedla, že súhlasí aj s prevodom správy tejto nehnuteľnosti na úpadcu. Navrhovateľka však nečakajúc na odpoveď odporkyne podala žalobu na súd podľa jej tvrdení vo vyjadrení k odvolaniu ešte dňa 13. 5. 2010 (súdu došla 14. 5. 2010). Lehotu na vyjadrenie v takomto trvaní nemožno za žiadnych okolností považovať za dostatočnú a to ani pod vplyvom argumentov navrhovateľky, že odporkyňu vyzvala na bezodkladnú odpoveď a konala tak v záujme úpadcu. Následne po podaní žaloby navrhovateľka súdu oznámila, že s odporkyňou rokuje o mimosúdnej dohode, ktorá aj bola uzatvorená a v dôsledku tejto skutočnosti vzala navrhovateľka návrh v celom rozsahu späť. Odvolací súd teda vzhľadom na všetky okolnosti dospel k záveru, že návrh na začatie konania podaný navrhovateľkou (doručený súdu 14. 5. 2010) je nevyhnutné považovať za podaný predčasne a teda bezdôvodne. Navrhovateľka nevyčkala na vyjadrenie odporkyne, pričom lehota, ktorú odporkyni nechala na vyjadrenie, vzhľadom na to, že jej bola výzva doručená 12. 5. 2010 a návrh na začatie konania navrhovateľka doručila súdu 14. 5. 2010, bola tak krátka a odporkyňa nemala žiadnu možnosť navrhovateľke odpovedať.

Vzhľadom na tieto skutočnosti na daný prípad nemožno aplikovať § 146 ods. 2 druhá veta OSP, pretože návrh podaný navrhovateľkou nemožno považovať za dôvodný, pretože

nedala odporkyni možnosť vyjadriť sa k danej záležitosti a mimosúdne sa dohodnúť ešte pred podaním žaloby na súd. Naopak v danom prípade sú naplnené predpoklady na použitie § 146 ods. 2 prvá veta, pretože tým, že navrhovateľka vzala späť návrh na začatie konania, zavinila zastavenie konania, a teda je povinná nahradiť odporkyni trovy konania. Nakoľko odporkyňa si však náhradu trov konania neuplatnila a v zmysle § 151 ods. 1 OSP o trovách konania rozhoduje súd len na návrh, súd odporkyni náhradu trov konania nepriznal.

Poukazujúc na vyššie uvedené dôvody odvolací súd rozhodol tak, že zmenil uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa trov konania tak, že odporkyňa nemá právo na náhradu trov konania.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnej odporkyni náhradu trov konania nepriznal, pretože si ich neuplatnila.“

12. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná už spomínaným princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. V nadväznosti na to ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom

kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

13. Podstatná argumentácia sťažovateľky sa koncentrovala (bod 3 a 4) k arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu a absencii relevantného zdôvodnenia jeho právnych záverov:

„Porušovateľ sa nestotožnil s právnym názorom Okresného súdu Topoľčany, ktorý priznal náhradu trov konania sťažovateľovi na základe ustanovenia § 146 ods. 2 druhá veta OSP a spochybnil dôvodnosť podania žaloby zo strany sťažovateľa (z rovnakých dôvodov ako odporca, pričom aj samotné odôvodnenie vychádzalo z odôvodnenia a názorov odporcu prezentovaných v jeho odvolaní). Porušovateľ navyše poukázal na predpoklady použitia ustanovenia § 146 ods. 2 prvá veta OSP a to zastavenie konania na základe zavinenia sťažovateľa... Takéto odôvodnenie a výklad považujeme za nepodložené a nesprávne, pričom k takémuto rozhodnutiu podľa jeho názoru nedošlo len preto, že odporca si náhradu trov voči sťažovateľovi neuplatnil... má sťažovateľ za to, že na rozhodnutie porušovateľa o náhrade trov konania podľa § 146 ods. 2 prvá veta OSP neboli dané podmienky a porušovateľ tak rozhodol v rozpore so zákonom, čím zároveň porušil aj ústavné právo sťažovateľov na súdnu a inú právnu ochranu.“

14. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia krajského súdu ústavný súd konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Vzhľadom na aplikáciu príslušných na vec sa vzťahujúcich procesnoprávných zákonných ustanovení je napadnuté rozhodnutie krajského súdu aj náležite odôvodnené.

15. V súvislosti so sťažovateľkou prejavenu nespokojnosťou s namietaným rozhodnutím krajského súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) nie je

záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05). Ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím krajského súdu a sťažovateľkou označeným právom (čl. 46 ods. 1 ústavy), a preto bolo potrebné ňou podanú sťažnosť odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

16. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky na ochranu ústavnosti (zrušenie uznesenia krajského súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie), keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. januára 2012